

2021-06-03
Ku2021/01476**Kulturdepartementet**Myndigheten för ungdoms- och
civilsamhällsfrågor
Box 206
351 05 Växjö

Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor att genomföra en undersökning av utsatthet för hot och hat riktat mot organisationer i det civila samhället

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) i uppdrag att göra en kvantitativ och representativ kartläggning av omfattning och konsekvenser av trakasserier, hot och våld som riktas mot personer som företräder eller på annat sätt är verksamma inom organisationer i det civila samhället.

Myndigheten ska i uppdragets genomförande samråda med Brottsförebyggande rådet och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation vid Göteborgs universitet samt andra relevanta aktörer. Undersökningen och resultatredovisningen ska genomföras på sådant sätt att jämförelser med resultat i andra relevanta undersökningar möjliggörs i största möjliga utsträckning.

För uppdragets genomförande får MUCF använda 500 000 kronor. Kostnaden ska belasta utgiftsområde 1, anslag 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagspost 11 – del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 22 oktober 2021. Medel som inte förbrukas ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2022. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. MUCF ska redovisa uppdraget till regeringen (Kulturdepartementet) senast den 31 mars 2022. Redovisningen ska lämnas till regeringen i form av en rapport och ska innehålla en resultatredovisning.

Skälen för regeringens beslut

Regeringens arbete för att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat utgår från handlingsplanen Till det fria ordets försvar (dnr Ku2017/01675). Handlingsplanen omfattar tre åtgärdsområden som ska bidra till ett mer systematiskt arbete: ökad kunskap, stöd till dem som utsätts och ett stärkt rättsväsende. Åtgärderna riktar sig till förtroendevalda, journalister, konstnärer, opinionsbildare, forskare och det civila samhällets organisationer.

Brottsförebyggande rådet har på regeringens uppdrag vid fyra tillfällen genomfört politikernas trygghetsundersökning (PTU) som undersöker omfattningen och konsekvenserna av trakasserier, hot och våld som förtroendevalda utsätts för. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation vid Göteborgs universitet har vid tre tillfällen undersökt journalisters utsatthet för hot och hat. SOM-institutet genomför vartannat år en undersökning som mäter utsattheten för hot och hat i befolkningen bland personer som uttrycker sina åsikter i olika sammanhang. I samtliga av dessa undersökningar används en referensperiod om 12 månader för att få jämförbara mätserier över tid.

Flera rapporter och undersökningar visar att även organisationer inom civilsamhället omfattas av utsatthet för hot och hat. I LSU – Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationers rapport *Vi sluter oss inåt* framkommer att 46 procent av barn- och ungdomsorganisationer har utsatts för hat och hot. Hot, våld och trakasserier får konsekvenser. Vanligast är att man undviker att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga. I rapporten uppger 14 procent av organisationerna att de har avstått från planerad verksamhet. Även Civil Right Defenders lyfter i rapporten *När samhället tystnar* hot och hat mot oberoende opinionsbildare i Sveriges civilsamhälle.

Alla som deltar i det offentliga samtalet och engagerar sig i samhällsfrågor ska ha tillgång till ett grundläggande stöd vid utsatthet för hot och hat. Hotet och hatet har delvis olika karaktär beroende på om det riktas mot kvinnor eller män vilket påverkar det demokratiska deltagandet. För att kunna ge utsatta grupper det stöd som behövs måste omfattningen av utsattheten synliggöras och statistik på området behöver tas fram för att tjäna som underlag för eventuella framtida insatser.

Hot och hat mot deltagare i det offentliga samtalet är i längden ett hot mot demokratin och behöver därför utredas för att kunna åtgärdas.

På regeringens vägnar

Amanda Lind

Sofia Blid

Kopia till

Statsrådsberedningen SAM

Justitiedepartementet PO

Justitiedepartementet KRIM

Arbetsmarknadsdepartementet JÄM

Kulturdepartementet CSM

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Brottsförebyggande rådet

Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMK) vid Göteborgs universitet

LSU – Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer